

YHDENVERTAISTA JA
LAADUKASTA OPPIMISTA
JOKAISELLE LAPSELLE
JA NUORELLE

Suomen Vanhempainliiton kuntavaaliteemat 2025

- Tulevaisuuden kunta rakentuu lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ympärille. Laadukas ja hyvin järjestetty varhaiskasvatus ja perusopetus ovat kunnalle merkittävä kilpailuvaltti, kun lapsiperheet valitsevat asuinkuntansa. Perheille on tärkeää, että päiväkotit ja perusopetus ovat lähipalveluita. Perheet kaipaavat palveluilta ennakoitavuutta. Esimerkiksi sillä, missä lapsen päiväkotit sijaitsee, on iso vaikutus arjen sujuvuuteen ja lapsen päiväkotipäivän pituuteen. Pienelle koululaiselle koulun tulee olla aidosti lähikoulu ja sijaita lähellä kotia.

- Vaikka ikäluokat pienenevät, varhaiskasvatukseen ja koulutukseen käytettyjä rahoja ei tule leikata. Viisas kunta käyttää ikäluokkien pienenemisestä jäävät rahat laadun kehittämiseen: riittävän pieniin, lapsen kokosiin ryhmiin, riittävään opettajien ja muun henkilökunnan määrään ja jokaisen lapsen oikeuteen saada aidosti oppimisen ja kasvun tukea.

- Laadukkaassa varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa tunnustetaan myös vanhempien osallisuuden merkitys. Lapsen etu syntyy yhdessä tekemällä – vanhempien ja ammattilaisten saumattomalla yhteistyöllä.

- Suomalaisen opetuksen vahvuus on tasalaatuisuudessa. Nyt on vaalittava sitä, että lähikoulu säilyy ja on jatkossakin paras koulu. Laadukas kasvatus ja koulutus koostuvat lapsen yksilöllisestä huomioimisesta, koulutetusta, työhön sitoutuneesta henkilökunnasta sekä terveellisistä ja turvalisista tiloista.

Lapsen tarpeisiin ja perheen arkeen sopivaa, yhdenvertaista varhaiskasvatusta

- Varhaiskasvatuksella edistetään yhteisöllisyyttä ja inklusiivisuutta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on varhaiskasvatuksen työväline, jolla ennaltaehkäistään eriyistä tapahtuvaa syrjintää. Yhdenvertaisuussuunnitelman tulee olla toiminnallinen ja kytkeytyä vahvasti varhaiskasvatuksen arkeen.
- Sujuvan arjen kannalta on merkityksellistä, että lapselle varmistetaan varhaiskasvatuspaikka lähipäiväkodista tai muuten sijainniltaan perheen kannalta toivotusta paikasta.
- Haavoittuvassa asemassa olevien lasten osallistuminen varhaiskasvatukseen on varmistettava. Neuvolan ja varhaiskasvatuksen yhteistyöllä lapset ja perheet saavat oikea-aikaista tukea.

Varhaiskasvatus on kiinteä osa lapsiperheiden arkea. Laadukas varhaiskasvatus mahdollistaa lapsen oppimisen, kasvun, kehityksen ja tarvittavan tuen lisäksi vanhempien työssä käymisen ja opiskelun. Varhaiskasvatus edistää kaikessa toiminnassaan yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Kotien kanssa tehtävä yhteistyö on sujuvaa, aktiivista ja kunnioittavaa.

Riittävästi osaavaa ja tuttua henkilökuntaa

- Laadukas päivä varhaiskasvatuksessa muodostuu suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksen ja hoidon kokonaisuudesta, jonka takaa kaikkina aikoina riittävä määrä tuttua ja kelpoista henkilökuntaa.
- Varhaiskasvatuksen henkilöstömitoituksen täytyy toteutua käytännössä. Laatuun kuuluu oleellisena osana myös koulutetun ja tutun henkilökunnan pysyvyys eri muodoissa.
- Kunnan on huolehdittava yksityisen varhaiskasvatuksen valvontavastuustaan.

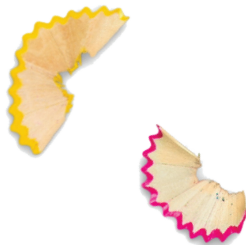

Tiivis ja toimiva yhteistyö kotien kanssa

- Vanhempia tulee tietoisesti osallistaa varhaiskasvatuksen arjessa. Tähän kuuluu vastavuoroinen tiedonvaihto ja dialogi, jossa hyödynnetään varhaiskasvatuksen henkilökunnan ammatillista osaamista ja vanhempien asiantuntemusta omasta lapsestaan.
- Yhteisellä keskustelulla on erityinen tehtävä lapsen varhaiskasvatussuunnitelma (VASU)-prosessissa, jossa sovitaan, miten lapsen kehitystä, oppimista ja hyvinvointia edistetään yhteistyössä.
- Vanhemmille tulee kertoa, millä tavalla he voivat olla osallisia oman lapsensa, lapsiryhmän ja koko päiväkodin tasolla. Huoltajien verkostoituminen ja yhteinen toiminta erilaisissa tilaisuuksissa vahvistaa yhteisöllisyyttä ja tukee henkilöstön työtä.

Perusopetuksen tulee olla lähipalvelu. Jokaisessa koulussa on saatava laadukasta opetusta ja kasvatusta. Oppimisympäristöjen tulee olla lapsille ja nuorille sopivia, joustavia ja muunneltavia ja niiden tulee vastata erilaisten lasten tarpeisiin. Koulujen oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Jokaisen kunnan tulee ottaa lapsivaikutusten arviointi ja lapsibudjetointi käyttöön.

Turvallinen oppimisympäristö

- Opetus on toteutettava turvallisissa ja terveellisissä kasvu- ja oppimisympäristöissä. Jokaisessa koulussa on oltava tehokkaat keinot syrjinnän, kiusaamisen ja väkivallan ehkäisyyn ja puuttumiseen. Myös perheille on tarjottava moniammatillista tukea vaikeiden kiusaamistilanteiden ratkaisemiseen ja kiusaamisen kohteeksi joutuneiden tukemiseen.
- Oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia tukee kokemus siitä, että hän on osa koulun ja luokan sosiaalista yhteisöä. Kouluissa aikuisen tehtävänä on varmistaa, että jokaisella oppilaalla on mahdollisuus olla osa vertaisryhmää.
- Koulumatkojen tulee olla turvallisia ja kohtuullisen mittaisia.

Ammattilaisten läsnäolo ja osaaminen

- Koulutuksen resurssija tulee lisätä. Perusopetuksessa tulee olla riittävän pienet ryhmät, riittävästi opettajia, opilashuollon henkilökuntaa, ohjaajia ja muita aikuisia.
- Jokaisen lapsen tulee saada tarpeidensa mukaisesti yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Tuen täytyy toimia käytännössä, ei ainoastaan paperilla.

- Lapsille ja nuorille tulee tarjota mielekästä tekemistä, aikuisten läsnäoloa ja turvallisia kohtaamispaikkoja myös koulupäivän jälkeen, esim. kerhotoimintaa.

Vanhemmat mukana koulun hyvinvoinnin rakentamisessa

- Kouluhyvinvointia tulee vahvistaa kotien kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Vanhemmille tulee välittyä tunne, että he ovat tervetulleita mukaan koulun toimintaan. Vanhempien verkostoituminen ja toimiminen yhdessä opettajan ja lasten kanssa vahvistavat luokan/ryhmän hyvinvointia.
- Vanhempien osallisuuden ja yhteistyön merkitys tunnustetaan ja vanhemmat otetaan mukaan toiminnan ja tavoitteiden suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen.
- Vanhempien edustaja on mukana koulujen yhteisöllisissä opiskeluhoitoryhmissä. Yhteisöllisellä opiskeluhoollolla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta sekä ympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä.

On välttämätöntä, että jokainen nuori suorittaa vähintään toisen asteen tutkinnon. Jokaisella perusopetuksen päättävällä tulee olla riittävät tiedot ja taidot siirtyä toiselle asteelle. Oppimisen ja opiskelun tukea tulee toisella asteella vahvistaa. Nuoren tavoitteista, edellytyksistä ja tarpeista lähtevä yksilöllinen opintopolku ja siihen kytketyt tukitoimet vahvistavat opintojen etenemistä ja tutkinnon suorittamista.

Tehostettua opinto-ohjausta peruskoulun ja toisen asteen nivelvaiheessa

- Opinto-ohjausta pitää tehostaa perusopetuksessa, nivelvaiheessa ja valmentavassa koulutuksessa sekä toisella asteella. Nuoren tavoitteista, edellytyksistä ja tarpeista lähtevä yksilöllinen opintopolku ja siihen kytketyt tukitoimet vahvistavat opintojen etenemistä ja tutkinnon suorittamista.
- Kunnan on kannettava oma vastuunsa niistä nuorista, joilla on riski pudota opintojen ulkopuolelle. Kunnilla tulee olla selkeä ohjaus- ja valvontavastuun suunnitelma, jotta yksikään oppivelvollinen nuori ei missään vaiheessa putoa tukiverkon ulkopuolelle.
- On muistettava, että 15-vuotias nuori voi tehdä myös vääriä koulutusvalintoja. Hänellä tulee olla mahdollisuus ja oikeus vaihtaa koulutusala ja suorittaa toisen asteen opinnot maksuttomat opinnot yhdenvertaisesti loppuun.

Tiiviimpää yhteistyötä kodin kanssa

- Oppilaitoksen vastuulla on kutsua vanhemmat kodin ja oppilaitoksen yhteistyöhön. Oppilaitosten on tiivistettävä yhteistyötä kotien kanssa. Vanhempainiltoja järjestetään useammin kuin kerran opintojen aikana.
- Kotien kanssa tehtävä yhteistyö tukee opiskelijaa ja helpottaa oppilaitoksen arkea. Vanhemmat voivat huolehtia lapsensa oppivelvollisuuden toteutumisesta ainoastaan, mikäli saavat tietoa oppilaitoksen toiminnasta, opinnoista sekä oman lapsen oppimisesta ja etenemisestä. Laadukkaalla kotien kanssa tehtävällä yhteistyöllä voidaan ennaltaehkäistä ja selvittää monenlaisia ongelmatilanteita kuten poissaoloja ja kiusaamista.
- Opiskeluhoitopalvelut tulee jatkossakin olla tarjolla oppilaitoksissa. Myös ennaltaehkäisevään, yhteisölliseen opiskeluhoitoon tulee olla aikaa ja resursseja.

Nuoret mukana oppilaitoksen kehittämisessä

- Yhteisöllisyydestä sekä nuorten kiinnittymisestä oppilaitosyhteisöön on huolehdittava. Oppilaitoksen on oltava turvallinen ja saavutettava kaikille ja sen tulee edistää osallistumista.
- Nuorten kouluarki on ryhmässä olemista. Pohja hyvälle yhteistyölle rakentuu nuorten ääntä kuulemalla ja yhteisellä kehittämistyöllä. Yhteistyön pitää olla osa oppilaitoksen toimintakulttuuria ja arkea.
- Kunnassa on varmistettu nuorten mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa itseään koskettaviin asioihin. Hyvin toteutettu, monialainen yhteistyö luo aikuisten turvaverkon nuoren ympärille ja lisää nuoren hyvinvointia, koululäsnäoloa ja yhteenkuulumisen tunnetta.